

Asia: VN/31908/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat)

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit leikkaustoimintaa koskevista muutosehdotuksista (terveydenhuoltolaki 45 §)

Kymenlaakson hyvinvointialueen yksiköissä Kouvolassa ei saa tehdä vaativia toimenpiteitä. Kouvolan kaupungille on tärkeää, että lainmuutos varmistaa kuntalaisten yhdenvertaiset mahdollisuudet päästä leikkaushoitoa vaativiin toimenpiteisiin joustavasti ja viiveettä. Kaupunki näkee tärkeänä anestesiaa vaativien leikkaustoimenpiteiden saavutettavuuden ensisijaisesti Kotkan keskussairaalassa ja toissijaisesti muiden hyvinvointialueiden yksiköissä. Perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen ympärivuorokautisen päivystyksen säilyminen Kouvolassa edesauttaa myös leikkaushoitoa vaativien potilaiden alkuhoitoa. Kouvolassa voidaan tutkia potilas laajasti ja ohjata leikkaushoitoa tarvitsevat potilaat alkuhoidon jälkeen Kotkaan.

Kommentit kiireellisen hoidon tarpeen arviota ja kiirevastaanottotoimintaa koskevista säännösehdoista (terveydenhuoltolain 50 §:n 1 ja 2 momentti)

Kouvolan kaupungin osalta haasteeksi muodostuu, miten iltaisin ja viikonloppuisin järjestetty kiirevastaanotto järjestetään ja millä resursseilla, mikäli nykyinen päivystysmalli lopetetaan. Vaikka kiirevastaanotto saataisiinkin järjestettyä, ei sillä voi korvata päivystystä.

Kymenlaakson alueelliset erityispiirteet etäisyyksineen sekä alueen selkeä kaksinapaisuus väestökeskittymien osalta edellyttävät ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen yöpäivystyksen säilymistä Pohjois-Kymenlaaksossa. Sen puuttuminen vaarantaisi akuuteissa tilanteissa riittävän nopean hoitoon pääsyn. Kouvolan kaupungin mielestä kyse on potilasturvallisuudesta ja perustuslain mukaisesta oikeudesta terveyspalveluihin. Kymenlaaksossa on panostettava riittävän kattavaan terveydenhuollonverkkoon Pohjois- ja Etelä-Kymenlaaksossa. Kouvolassa, joka on maantieteellisesti laaja kaupunki, on lähes 80.000 asukasta.

Kommentit monierikoisalaisen ympärivuorokautisen päivystyksen keskittämistä koskevista säännösehdoista (terveydenhuoltolain 50 §:n 3-5 momentit ja voimaannanolain 59 §:n kumoaminen)

Kouvolan kaupunki katsoo, että Kotkan keskussairaalan monierikoisalainen ympärivuorokautinen päivystys on säilytettävä turvaamaan Kymenlaakson kuntalaisten riittävän tasokas hoito. Tämän lisäksi on otettava huomioon väestömäärä, etäisyydet ja geopolitiittinen asema arvioitaessa Kouvolan terveydenhuollon kokonaisuutta.

Kommentit ympärivuorokautista perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystystä koskevista sääntelyehdotuksista (terveydenhuoltolain 51 §:n 6 momentti)

Esityksen tavoitteena on vahvistaa Suomen kansallista erikoissairaanhoidon sairaaloiden ja ympärivuorokautisten päivystysten palveluverkkoa siten, että se pystyy laadukkaasti, potilasturvallisesti ja kestävästi vastaamaan väestön palvelutarpeisiin nyt ja tulevaisuudessa sekä normaaliolojen lisäksi myös erityistilanteissa ja poikkeusoloissa. Lopettamalla Kouvolan ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen päivystys tämä tavoite ei toteudu. Kouvolan kaupunki ei kannata ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen päivystyksen keskittämistä Kotkan keskussairaalaan.

Ehdotetussa laissa säädetään, millä paikkakunnilla perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen ympärivuorokautista päivystystä on mahdollista ylläpitää, jos asiasta sovitaan yhteistyöalueen yhteistyösopimuksessa ja muut laissa säädetty, esimerkiksi henkilöstön riittävyyteen ja taloudelliseen kantokykyyn liittyvät, edellytykset täyttyvät. Esitys Kouvolan Ratamon perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen ympärivuorokautisen päivystyksen lopettamisesta on käsittämätön ja vastoin reaalimaailmaa, koska yksikkö täyttää edellytykset toiminnan jatkumiselle ja olemassaololle.

Kouvolan kaupunki ja Kymenlaakson hyvinvointialue ovat esittäneet ja todentaneet eri tahoille perustelut, että yöpäivystyksen lakkautus Kouvossa lisää merkittävästi kustannuksia ja vaikeuttaa henkilöstön saatavuutta. Eikä olisi takeita, että henkilöstö pysyisi alueella julkisen terveydenhuollon palveluksessa, vaan osaaminen siirtyisi yksityisten terveystalosten käyttöön tai muualle töihin. Kouvolan asukkaiden palvelut heikentyvät huomattavasti. Maantieteellisesti laajassa kaupungissa on lähes 80.000 asukasta. Esitys rikkoo yhdenvertaisuutta ja vaarantaa potilasturvallisuuden hoitoon pääsyn viivästyessä. Esitys lisää hyvinvointialueen kustannusten lisäksi myös poliisin ja puolustusvoimien sekä Kouvolan asukkaiden kustannuksia.

Mikäli esitys hyväksytään, Kymenlaakson hyvinvointialueen mukaan ei lopetettaisi vain yöpäivystystä. Kouvossa lakkaisi täysin toimiva ja nykyaikainen akuuttilääketieteen päivystys Pohjois-Kymenlaaksosta ja se korvattaisiin kiirevastaanotoilla. Käytännössä ei ole mahdollista ylläpitää osa-aikaista päivystystä.

Kouvolan Ratamonkeskuksen päivystyksessä on käytössä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluiden kustannustehokas ja alueen väestömäärää optimaalisesti palveleva integraatiomalli, akuuttilääketieteen päivystys. Akuuttilääketiede vastaa kaiken ikäisten potilaiden vammojen ja akuuttien sairauksien oireiden vaatimasta diagnostiikasta ja kiireellisestä hoidosta. Akuuttilääketiede koordinoi, yhdistää ja täydentää muiden erikoisalojen akuuttitoimintoja. Päivystävä lääkäri voi tarvittaessa tukeutua erikoislääkäriin ilman, että potilasta tarvitsee siirtää kalliimpiin hoitoihin keskussairaalaan. Kouvolan Ratamon malli on välimuoto kiirevastaanoton ja

keskussairaalaan päivystyksen välillä. Kouvolan päivystyksen ohjenuorana on nopea hoitoon pääsy akuuttitilanteissa, joka vähentää merkittävästi jatkohoidon ja -toimenpiteiden kustannuksia. Juuri tämän akuuttilääketieteen edistyksellisen päivystysmallin rikkominen aiheuttaa merkittävimmät lisäkustannukset yöpäivystyksen lakkauttamisesta.

Hallituksen päätös lakkauttaa Kouvolan Ratamokeskuksen yöpäivystys ei tuota säästöjä Kymenlaaksossa, vaan sekä suorat että välilliset kustannukset kasvavat merkittävästi riippumatta siitä, millä tavoin korvaava hoito järjestetään. Päätös ei myöskään paranna henkilöstön saatavuutta tai vähennä ostolääkäritoimintaa ja ulkoistuksia. Samalla päätös asettaa Kouvolan asukkaat eriarvoiseen asemaan erityisesti verrattuna vastaavan kokoisiin, ja jopa pienempiin, asukaskeskittyymiin ja vaarantaa potilasturvallisuuden. Esimerkiksi Etelä-Savossa, joka on väestö- ja potilasmäärältään Kymenlaaksoa pienempi säilyy kaksi päivystystä. Päätöksellä heikennetään myös varautumista poikkeusoloihin, sillä Kouvolan ja Kymenlaakson geopolitiikka sijainti on erityinen Suomen mittakaavassa. Kymenlaakson päivystykset on suunniteltu siten, että Kouvolan päivystys tukee keskussairaalan toimintaa ja hillitsee erikoissairaanhoidon osastopalveluiden käyttöä. Kymenlaakson hyvinvointialue on alustavasti laskenut, että mahdollisen kustannuspoistuman lisäksi toiminnan uudelleen järjestely tarkoittaisi vähintään 2,5 miljoonan euron lisäkustannuksia ensihoidon, kiirevastaanoton ja keskussairaalan toiminnan resursoimiseksi uudelleen.

Esityksessä sanotaan, että Kymenlaakson alueella ensihoitopalvelun palvelutasoa parantaa nykyisestä myös vuonna 2025 toimintansa aloittava FinnHems:in Kouvolan tukikohta. Tällä ei korvata yöpäivystystä, vaan tavanomaisempia päivystyspotilaita joudutaan ensihoidon toimesta kuljettamaan Kotkaan. Helikopterin ensisijaisena tehtävänä on kuljettaa lääkäri ja tehohoitotasoinen ensihoito mahdollisimman nopeasti potilaan luokse. Tyypillisimpiä syitä lääkärihelikopterin hälyttämiseen ovat sydänpysäytykset, tajuttomuus, rintakipu tai liikenneonnettomuudet. Lääkärihelikopteri ei ole ainoastaan Kouvolaa varten vaan myös Etelä-Karjalan, Etelä-Savon ja Uudenmaan käytössä.

Lakkautuspäätös rikkoo asukkaiden yhdenvertaisuutta ja vaarantaa potilasturvallisuuden

Esityksen tavoitteena on lisätä hoidon yhdenvertaisuutta, laatua ja vaikuttavuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta, kun henkilökunnan osaaminen on varmistettu ja toiminta on tasalaatuista. Kouvolassa tämä ei toteudu, koska ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen päivystyksen lakkautuspäätös on soteuudistuksen perusajatuksen vastainen ja rikkoo asukkaiden yhdenvertaisuutta. Hallituksen esitys on epäoikeudenmukainen ja vaarantaa ihmisten perusoikeudet, palvelujen saatavuuden Kouvolassa ja viivästyttää hoitoon pääsyä ja vaarantaa siten myös potilasturvallisuuden. Kymenlaakson sairaalaverkko palvelee kaksinapaisen maakunnan 160 000 asukasta. Tämä merkitsee sitä, että myös päivystys on järjestettävä maakunnassa yhdenvertaisesti. Kouvola on Suomen 11. suurin kaupunki ja maantieteellisesti laaja alue, jossa asukkaita on lähes 80.000. Kouvolan kaupunki on kooltaan aivan toisessa mittaluokassa kuin muut kaupungit, joissa yöpäivystys lakkaa. (Iisalmi 20 801 asukasta, Jämsä 19 347, Raahe 24 073, Varkaus 19 759). Kouvolan väestö ikäännyttyä muuta maata nopeammin, mistä seuraa, että hoitoa tarvitsevia potilaita on runsaasti. Edellisen lisäksi myös kesämökkiläiset kasvattavat Kouvolan alueella oleskelevan väestön määrää kesäaikaan. Kouvolassa on runsaasti vapaa-ajanasuntoja (>6500), joista osasta on matkaa Kotkaan yli 100 kilometriä.

Ensihoidolla on Kouvolassa 8100 kuljetettavaa tehtävää vuodessa Kouvolan päivystykseen ja 2500 Kymenlaakson keskussairaalan päivystykseen. Kouvolan päivystyksessä on kaksi hoitolinjaa:

akuuttilääketieteen hoitolinja ja yleislääketieteen hoitolinja. Vuonna 2023 kontakteja oli 45 463, näistä akuuttilääketieteen hoitolinjan potilaita oli 14 887 (40 / vrk), joista yöaikaisia käyntejä (klo 22–08) välillä noin 6000. Näiden potilaiden hoito ei voi odottaa seuraavaan päivään, eikä heitä hoideta digitaalisesti. Yöaikaisten potilaiden määrä Ratamossa on keskimäärin 16,5 vaihteluvälin ollessa 10–35 ja näistä arviolta vain 15-20% kohdalla potilas voidaan turvallisesti ohjata hoitoon muualle tai hoito voidaan siirtää seuraavalle päivälle.

Pidentyneiden hoitoon pääsyaikojen vaikutus potilasturvallisuuteen on vääjäämätön. Esimerkiksi aivoverenkiertohäiriöpotilaiden toimiva hoitoketju rikkoutuu ja merkittävä osa potilaista jäisi välimatkojen vuoksi vaille aikakriittistä liuotushoidon aloitusta. Viive liuotushoidon aloituksessa aiheuttaa mittavia ja vakavia inhimillisiä seuraamuksia, kuten kuolemia ja vakavia vammautumisia tuoden näin lisäkustannuksia.

Henkilöstötilanne tilanne ei parantuisi lakkauttamisen myötä

Esityksellä pyritään erityisesti turvaamaan henkilöstön ja erityisosaamisen riittävyttä eri sairaaloihin ja muihin palveluihin keskittämällä vaativinta, henkilöresurssiin riippuvaista ja varallaoloa edellyttävää toimintaa yliopistollisiin sairaaloihin ja keskussairaaloihin.

Kouvolan Ratamokeskuksen henkilöstötilanne on nykytilanteessa hyvällä tasolla ja yleisestikin Kymenlaakson hyvinvointialue on lisännyt sekä vetovoimaansa että parantanut pitovoimaansa työnantajana. Kouvolan päivystyksen hoitohenkilöstötilanne on hyvä ja avoinna oleviin tehtäviin on ollut hyvin hakijoita. Päivystyksen lääkäriyöpanoksesta suuri osa toteutuu ostopalveluna, mutta päivystyksen ostopalvelu on ollut taloudellisesta näkökulmasta varsin kilpailukykyinen omien virkalääkärien kustannuksiin verrattuna, erityisesti ilta-, yö- ja viikonloppuvuorojen osalta. Virkalääkärikustannus arkena yöpäivystyksessä on 2,5–3ertainen päiväaikaiseen verrattuna ja ostopalveluna tuotettu vastaava lääkäripalvelu on 1,3ertainen päiväaikaiseen verrattuna. Yöaikaiset korotukset huomioiden kustannustaso on likimain sama omana ja ostopalveluna tuotettuna, eikä onnistuneen ostopalvelutuotannon vähentämiseen tässä kohdin ole perusteita. Merkittävä tekijä on myös, että päivystyksen lääkäripalveluja tuottava kumppani on sitoutunut vahvasti toiminnan kehittämiseen ja toimintaansa Kymenlaakson hyvinvointialueella. Henkilöstön nykytilanne on siis kokonaisuutena arvioiden hyvällä tasolla osaamisen ja saatavuuden näkökulmasta. Henkilöstö on sitoutunut työskentelemään nykyaikaisessa vuonna 2022 valmistuneessa uudessa modernissa Ratamosairaalassa. Kouvolan Ratamon sairaalainvestointi toteutettiin sillä ajatuksella, että Kymenlaakson kaksinapaisen maakunnan sairaalaverkko palvelee optimaalisesti ja kustannustehokkaasti 160 000 asukasta. Kotkan keskussairaalan uutta päivystystä ei ole investoitu, rakennettu koko Kymenlaakson päivystyksen hoitamista varten, vaan valtiovalta on vuonna 2017 antanut luvan investoida ja rakentaa Kymenlaakson alueelle selkeän kahden päivystysyksikön mallin Kotkan keskussairaalaan ja Kouvolan Ratamoon. Investointi arvioitiin parhaimmaksi ja kustannusedullisimmaksi päivystysjärjestelyksi. Tulokset ovat osoittaneet päätöksen oikeaksi.

Kouvolan päivystyksestä ”säästyvästä” työpanoksesta osa tarvitaan keskussairaalan päivystykseen eikä tämä välttämättä riitä. Osa päivystyksen henkilöstöstä tarvittaisiin myös ylläpitämään Ratamokeskuksen yöajan toimintaa mm. vuodeosastojen päivystyksenä. On todennäköistä, että toimintojen uudelleen järjestelyyn tarvitaan henkilöstölisäyksiä nykyisestä päivystyksen järjestämiseksi. Lisäksi henkilöstöä tarvitaan kiirevastaanottoiminnan lisäämiseen sekä myös ensihoitoon lisääntyneiden kuljetusten myötä. Rekrytointitarpeen seurauksen oleellinen riski onkin

ostopalveluiden lisääntyminen. Hoitohenkilöstön osalta oleellisena riskinä on, ettei lakkauttaminen edistä työntekijöiden siirtymistä Kotkaan, Etelä-Kymenlaaksoon tai muulle alueelle, vaan henkilöstö hyvin todennäköisesti hakeutuisi muulle alalle töihin lähelle asuinpaikkaansa. Siten ei ole realistista, että vakituisia henkilöstöresursseja merkittävästi siirtyisi ja vapautuisi lakkauttamisen myötä. Kouvolan yöaikaisen päivystyksen lopettamisella ei paranneta Kotkan keskussairaalan yöpäivystyksen lääkärien saatavuutta, vaan vaarannetaan asiakkaiden nopea ja tehokashoito 24/7, niin Kouvolassa kuin Kotkassa.

Mahdolliset muut hallituksen esitystä koskevat kommentit

Synnytyksiä koskevaa sääntelyä ei muutettaisi. Synnytystoiminnan säilyminen Kymenlaakson keskussairaalassa Kotkassa erinomainen asia Kymenlaakson asukkaiden kannalta.

Lääkäreiden ja hoitohenkilöstön perus-, jatko- ja erikoistumiskoulutus tapahtuu paljolti hyvinvointialueiden terveydenhuoltoyksiköissä. Työvoima siirtyy sinne missä on opiskelu-, harjoittelu- ja työpaikkoja. Ratamon yöpäivystyksen lakkauttamispäätöksellä olisi siten negatiiviset vaikutukset alueen terveydenalan koulutusmahdollisuuksien kehittymiselle

Kommentit muista säädösmuutosehdotuksista

-

Kommentit esityksen vaikutusarvioista

Kouvolan kaupunki on tyytymätön siihen, että esityksessä ei ole arvioitu riittävän kattavasti ja tarkasti Kymenlaakson hyvinvointialueen Kouvolan yöpäivystyksen lakkauttamisen kokonaisvaikutuksia. Tämän takia esityksen johtopäätökset Kouvolan yöpäivystyksen lakkauttamisesta eivät monilta osin pidä paikkaansa ja siten arvioidut vaikutukset eivät Kouvolan osalta vastaa esitettyjen lakimuutosten keskeisiä tavoitteita.

Kouvolan kaupungin ja Kymenlaakson hyvinvointialueen näkökulmasta tällainen ylätasoinen tarkastelu johtaa aivan erilaisiin johtopäätelmiin esityksen kustannusvaikutuksen ja henkilöstön saatavuushaasteiden osalta, kuin mihin tarkemmilla aluekohtaisilla ja kokonaiskuvan huomioon ottavilla arvioinneilla päädyttäisiin.

Esityksessä on arvioitu myös Kouvolan yöpäivystyksen lakkauttamisen vaikutuksia alueen asukkaille, muille toimijoille ja viranomaisille sekä alueen vetovoimalle. Kokonaisuudessaan arvioinneista välittyy liian myönteinen kuva lakimuutoksen vaikutuksista, eikä kaikkia kokonais- ja kerrannaisvaikutuksia ole otettu huomioon riittävällä tarkkuudella.

Ratamon päivystys on kriittinen palvelu poliisin kannalta, sillä monet poliisin tehtävistä nojaavat osaltaan toimiviin ja saatavilla oleviin terveydenhuollon palveluihin. Monet tällaisista tehtävistä painottuvat ilta- ja yöaikaan. Rattijuopumusverinäytteiden, mm. huumausaineiden ja lääkkeiden

osalta, ottaminen tapahtuu monesti päivystyksessä. Rattijuopumus epäilyjä Kouvolan alueella (missä tarve verikokeelle) on parina viime vuonna ollut yhteensä noin 170. Rikosvastuun täyttyminen edellyttää joissakin rikoksissa lääkärikäyntiä. Tällaisia rikoksia ovat mm. lähisuhdeväkivaltarikokset, pahoinpitelyrikokset ja seksuaalirikokset. Lisäksi Kouvolan poliisivankiloiden asiakaskäynneissä tarvitaan hyvin usein terveydenhuoltoa. Poliisivankilatoiminnat on tarkoitus keskittää vuonna 2025 suunnitellusti Kouvolaan. Mikäli päivystys suljetaan, tulevat kuljetustarpeet lisääntymään entisestään ambulansseilla Kouvolan poliisivankilasta Kotkaan päivystykseen. Yöpäivystyksen lakkauttaminen ja siirto Kotkaan tarkoittaa, että tehtäväsidadonnaisuusaika kasvaa ja sitä kautta vaikutukset ulottuvat myös poliisin vasteaikoihin. Poliisin kuljetustarpeet lisääntyvät, aiheuttavat lisäkustannuksia ja sitovat ambulanssin lisäksi poliisin resursseja turvaamaan kuljetuksia. Poliisin arvion mukaan yöaikaisten lisäkuljetuksien turvaaminen Kotkaan tarkoittaa merkittäviä lisärekryointitarpeita, jotta muu toiminta saadaan järjestettyä.

Kouvola on myös Suomen suurin varuskuntakaupunki, jossa koulutetaan varusmiehiä vuosittain noin 4 600 ja reserviläisiä noin 2500. Asevelvolliset tyypillisesti ovat vahvuudessa vuorokauden ympäri ja osin myös viikonloput. Ratamon ympärivuorokautinen päivystys on kriittinen, jotta voidaan turvata varuskunnan lakisäateistä palvelustaan suorittavien varusmiehien mahdollisimman viiveetön hoitoon pääsy ja erikoissairaanhoidon palvelut. Jatkuva liikennöinti päivystyshoidon saamiseksi Kotkaan, Mikkeliin tai Lahteen muodostaa merkittävän riskin, sillä varuskunta tukeutuu säännöllisesti sairaanhoidon palveluihin. Myös poikkeusolojen ja häiriötilanteiden kannalta on tärkeää, että Kouvola on toimiva ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen päivystys. Huomioitava on myös tulevaisuudessa lisääntyvä Nato-yhteistyö ja Yhdysvaltojen kanssa solmittavan DCA-sopimuksen mukainen toiminta alueella. Myös kumppanit on kyettävä hoitamaan tarvittaessa vuorokauden ympäri.

Kymenlaaksossa on suuronnettomuuden riskitekijöitä enemmän kuin missään muualla Suomessa. Kouvola sijaitsee yksi Suomen merkittävimpiä raideliikenteen risteysasemia, jonka ratapihan kautta kulkee maan suurimmat kemikaalikuljetukset. Ratapiha sijaitsee kaupungin ytimessä ja samalla ratapihalla kulkee myös henkilöliikenne. Alueella sijaitsee myös runsaasti teollisuutta. Turvallisuusriskitekijä on myös sekä hätäajoneuvoliikenteen että yleinen liikenteen lisääntyminen huomattavasti huonokuntoisella valtatiellä 15, joka on jo äärimmilleen kuormittunut suurteollisuuden kuljetusreitillä ja työmatkaliikenteen seurauksena. Tien kantokyky on koetuksella, sillä se on jo tällä hetkellä ensihoitokuljetusten tärkein kuljetusväylä.

Kymenlaakson sijainti edellyttää lisää panostuksia, ei leikkauksia. Kymenlaakson sairaala- ja terveydenhuoltotoiminnot maamme itärajan läheisyydessä ovat merkittävä osa kriisivalmiutta. Nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa on kriittistä huolehtia Suomen itärajan aluepoliittisesta ulottuvuudesta. Näin ollen hyvinvoiva ja elinvoimainen Itä-Suomi on parasta ja toimivinta kotimaista turvallisuuspolitiikkaa. Useat yhteiskunnan keskeiset toimijat pohtivat parhaillaan, miten Itä-Suomea voidaan tukea hankalassa tilanteessa. Lakkautuspäätös heikentää alueen elinvoimaa ja muiden tukitoimien vaikuttavuutta.

Kymenlaakson päivystystoiminta on muodostunut palvelemaan kaksinapaisen maakunnan väestöä tarkoituksenmukaisella tavalla, ja se on otettava pitkäjärteisesti huomioon päivystyspalvelujen järjestämisessä Kymenlaaksossa siten, että perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen päivystys säilyy Kouvolassa.

- Kouvolan alueen yöllisen akuuttihoidon lakkauttaminen aiheuttaisi potilaiden kuljettamisen keskussairaalan päivystykseen. Ensihoidon ambulanssikuljetukset ja kustannukset kasvavat merkittävästi.
- Kouvolan päivystyksen toiminta muuttuisi tai lakkaisi kokonaan. Käytännössä Kouvolan päivystystoiminta pitää korvata kiirevastaanotolla, johon hakeudutaan pääsääntöisesti ajanvarauksella. Akuuttia, päivystyksellistä hoitoa vaativat potilaat kuljetetaan ympärivuorokauden keskussairaalaan.
- Potilasturvallisuus heikkenee, kun hoitoon pääsy vaikeutuu. Esimerkiksi aivoverenkiertohäiriöpotilaiden toimiva hoitoketju rikkoutuu, ja merkittävä osa potilaista jäisi välimatkojen vuoksi vaille aikakriittistä liuotushoidon aloitusta.
- Riskeerataan keskeinen sairaanhoidon konsultaatiotuki kotisairaalalle, palliatiiviselle hoidolle, perusterveydenhuollon vuodeosastoille koko Kymenlaaksossa, asumisyksiolle ja kotihoidolle sekä Kymenlaakson psykiatrisen sairaalan ympärivuorokautinen somaattisen päivystyksen tuki ja diagnostisten tutkimusten saatavuus. Nämä kaikki toteutetaan nyt Kouvolan päivystyksen toimesta
- Henkilöstön nykytilanne on Ratamossa hyvällä tasolla osaamisen ja saatavuuden näkökulmasta, eikä henkilöstötilanne parantuisi lakkauttamisen myötä. Riskinä on ostopalveluiden lisääntyminen ja henkilöstön siirtyminen yksityisten terveystalosten käyttöön tai muualle töihin.
- Kesämökkiläiset kasvattavat Kouvolan alueella oleskelevan väestön määrää kesäaikaan huomattavasti. Kouvolassa on vapaa-ajanasuntoja yli 6500 kpl.
- Suuronnettomuuksiin varautuminen heikentyy huomattavasti. Kymenlaaksossa on riskitekijöitä enemmän kuin missään muualla Suomessa.
- Suomen suurimman varuskunnan Karjalan Prikaatin ja Utin jääkäriyrykmentin terveydenhoidon palvelut siirtyvät kauemmas ja lisäksi poikkeusoloihin varautuminen vaikeutuu.
- Poliisin kuljetusmatkat mm. rattijuopumusverinäytteiden ottamiseksi kasvavat. Näytteiden ottaminen tapahtuu monesti päivystyksessä ja painottuvat ilta- ja yöaikaan.
- Luonnonvarakeskuksen tilaston (2023) mukaan Kouvolassa on eniten maatiloja (810) verrattuna Suomen kaikkiin kuntiin/kaupunkeihin. Kouvolan maatilatalouden harjoittajien terveydenhuollon palvelut eivät saa vaarantua tai siirtyä kauemmaksi.
- Ambulanssikapasiteetin ollessa täysimääräisesti varattuna ei akuuttia hoitoa edellyttävään sairaskuljetukseen ole tarvittavaa ambulanssikapasiteettia.

Kommentit sosiaalipäivystystä koskevasta erillisestä muistiosta

Muistiossa esitetyt kommentit ja pohdinnat sosiaalipäivystyksen rinnastamisesta ensihoitoon on Kouvolan mielestä hyvin kannatettavia. Tällöin asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu ja

saavutettavuus voidaan taata. Kouvolan kaupungin näkemyksen mukaan sosiaali- ja kriisipäivystystoiminta tulee jatkossakin olla lähellä terveydenhuollon päivystystoimintaa, ensihoitoa ja poliisia, jota kautta yhteistyö ja yhdessä toimiminen varmistuu paremmin. Kymenlaaksossa sosiaali- ja kriisipäivystystoiminnassa tulee myös jatkossa huomioida maakunnan kaksinapaisuus ja pitkät välimatkat. Kouvolan kaupungin mielestä sosiaali- ja kriisipäivystyksellä voi olla edelleen useita toimipisteitä maakunnassa.

Hasu Elina
Kouvolan kaupunki